

HOEF.

OTTERSPOOR.

HOOGVEGT.

NEERBEEK

SINT-COORT

SPRUNTENBURG

VERVALT
DEESBURG
Van der Meer
Postbus 100
2000 AA Haarlem

NOTEN VAN
HAARLEM
Van der Meer
Postbus 100
2000 AA Haarlem

1875

Spruytenburg onder Maarssen.

In de omgeving van Maarssen-Maarsseveen lagen in vorige eeuwen een rij van kleine buitenplaatsen, thans verdwenen, waarvan de naam nog wel eens genoemd wordt, maar waarvan bij velen de juiste ligging ontgaan is.

In het Standaardwerk over „De buitenplaatsen aan de Vecht” door Dr R. van Luttervelt in 1948 uitgegeven, zien wij wel wie de bewoners of bezitters van het huis Spruytenburg geweest zijn, maar waar het was gelegen wordt niet vermeld. Spruytenburg, of Spruytenborg droeg vóór 1657 de naam Boekendaal, en was tot dat jaar bewoond door de Familie Huydecoper. In dit zelfde jaar ging het buitengoed over in joodse handen. Het werd aangekocht door David Cardoso alias Davilaar, in 1697 werd het bewoond door Salomon de Lima. Deze was de voorganger van Joseph Suasso de Lima, ook eigenaar van Harteveld, dat hij in 1743 verkocht. Zo behoorde dus Spruytenburg ook tot de buitenplaatsen, waar Joodse families waren gevestigd. In de tijd, dat de Amsterdamse Burgemeester Huydecoper het huis bewoonde, werd het „genaamt Boekendaal” en strekte zich met het „snibbetje voor uyt ten Vecht” tot aan de sloot. Het buitengoed was maar, wat omvang betreft, $1\frac{1}{4}$ morgen groot, en strekte zich uit (met het vermelde snibbetje) tot de „plaes van de Hofstee daerachter bel. wederz. de Hr. van Maersseveen met een steeg, die hij geheel behoudt onder conditie dat de acceptant sal behouden een vrije overgang over de laan naest de maersseveense wetering”.

Nu wordt de ligging ons iets duidelijk, want bij navraag aan meerdere ingezetenen van Maarssen-Maarsseveen, werden allerlei meningen weergegeven, volgens welke Spruytenburg ófwel in den Lanen, óf aan het Zandpad in de nabijheid van Vecht-oever zou zijn gelegen. Daar zijn nog oude kaarten, waarop Spruytenburg staat aangegeven, o.a. op „Een klein gedeelte van

de Heerlijkheit van Maetseveen" een hoogst zeldzame kopergravure 1660 uit de collectie van Jhr. A. J. D. Coenen van 's-Gravesloot te Rotterdam *). Dr Jac. Zwarts vergist zich echter, wanneer hij meent, dat het naast Endelhoef was gelegen (Jaarb. Niftarlake 1922, blz. 50). Op de „Nieuwe Kaart van Mynden en de 2 Loosdrechten", enz. (eind 17de eeuw) ligt Spruytenburg tussen Otterspoor en het Zwarte Varken. Deze zeldzame gedrukte kaart vinden wij in het Jaarboekje van Niftarlake jg. 1942. Hierop ligt schijnbaar Spruytenburg aan de Vecht tussen Otterspoor en het Zwartevarken, ofwel het Wapen van Maarseveen. Een andere kaart, (Rijksarchief Utrecht Top. cat. 169) bestaat uit een tekening in kleuren zonder vermelding van auteursnaam, maar zoals mij op het Archief welwillend werd meegegeeld, wel zeer waarschijnlijk door den Heer van Maersseveen, Jhr. J. E. Huydecoper, († 1808) vervaardigd omstreeks 1780. Deze kaart geeft de gronden en huizen in deze volgorde genummerd: Kromwijck, Rietveld (220). Klijn Gansenhoef (219) Otterspoor (217) Hoogevegt (216) Neerbeek (215) Sluysoort (214) Spruytenburg (213) Geesbergen (212) en het Wapen van Maersseveen (211). Spruytenburg was volgens de vlugstappende v. d. Aa (Aadr. Wdb.) binnen 8 minuten van Maarssen uit te bereiken, lag dus achter Geesbergen. Achter Spruytenburg lagen nog Neerbeek en Sluysoort; op het hoekpunt lag en ligt nog het Wapen van Maersseveen, ook genoemd het Zwarte Varken, dat in het wapen staat. De laatstgenoemde buitenplaatsen waren niet uitgestrekt; Neerbeek en Spruytenburg waren 1¼ morgen, Sluysoort 1 morgen; Geesbergen was de kleinste n.l. ¼ morgen. Wij weten nu, waar wij Spruytenburg moeten zoeken, en kennen ook de bewoners, resp. bezitters of erfgenamen.

Boven zagen wij reeds, dat het uit de Familie Huydecoper in 1657 overging aan de Joodse familie Cardosa, dan aan A. van den Hoogen, toen het geschat was op f 5150.— In 1693 behoorde het aan de familie van Lennep (Otterspoor). In 1694 kwam het aan Sal. de Lima, daarna aan Joseph Suasso de Lima, gehuwd met Ribca, dochter van den rijken en invloedrijken Heer David

---

*) Een fraai gekleurde kaart „Een cleyn gedeelte van Maarsseveen (Amsterdam 1660 voor Joan Huydecoper enz.) is in bezit van Jhr. J. Huydecoper van Maarsseveen te Maarssen, waarop meerdere buitenplaatsen staan aangegeven o.a. Beresteyn.

Mendes da Silva, wonend op Herteveld. Het was toen geëstimeerd op 6000 gld. Spruytenburg bleef lang in dit geslacht, want in 1807 was Jonkvrouwe Rachel de Suasso de Lima er nog gevestigd. In het midden der 19de eeuw werd het buiten in eigendom bezeten door den Heer J. H. Vredenburg. Het is meer dan een halve eeuw geleden, dat J. Craandijk in zijn „Wandelingen door Nederland” schreef: „Tusschen Goudestein en Ganschoef is vrij wat verandering gekomen. Een aantal oude en daaronder beroemde namen vinden wij niet meer. Spruytenburg zoeken wij tegenwoordig vergeefs, evenals de eenmaal wijdvermaarde lustplaatsen Hoogevecht en Otterspoor”.

Van de tegenwoordige situatie van het voormalige Spruytenburg valt weinig te vertellen. Neerbeek is thans grasland en Spruytenburg is als eigendom van de Heer J. G. van Rijn, thans boomgaardgrond. Daar is niets van de vroegere toestand gebleven. Nog lang stond er bij het weggetje een gammel half vergaan landhek tussen het struikgewas, maar dit is als zovele landhekken ook verdwenen.

Interessant was het de 90-jarige Roelof Timmerman, Machinekade 8, over de vroegere toestand in die omgeving te horen. Deze had vele namen in zijn geheugen, maar de huizen zelf had hij niet meer gekend, wel de wegen en toegangen kon hij ons beschrijven.

A. E. RIENTJES.